

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12:50
četrtletno . . . K " "
mesečno . . . K 2:10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-**
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserate)** se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratne natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 247.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 29. oktobra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Finsko vprašanje.

Malokdo bode oporekal dejstvu, da je Avstro-Ogrska izboren objekt za sociologa; za Avstrijca, ki motri naš narodno politični boj ga ni bolj zamotnega problema od onega notranjih narodnostnih odnošajev naših. Avstroogorsko narodnostno in jezikovno vprašanje se nam Avstrijcem dozdeva radi tega tako komplicirano, ker se te razmere razvijajo pred našimi očmi, v naši državi, kateri obračamo pred vsemi drugimi največji naš interes! In to je tudi vzrok, da ne vidimo v drugih državah tako razvitega narodnostnega in jezikovnega boja kot pri nas, čeravno se morda vrše v istih jezikovni boji ravno tako kot v naši državi.

Oglejmo si na primer pravoslavno Rusijo, katera pač glede raznolikosti narodnostij, združenih v državnem organizmu njenem, prednjači vsem ostalim državam v Evropi. Jezikovni boj na Ruskem še ni sicer do današnjega dneva tako razvit, kot v ostalih zapadno-evropskih državah, ali tudi tam se sčasoma vzbudi in stopil bode s tembolj neodoljivo silo na dan, čimbolj ga skuša danes vlada in ruska publika zatlačiti. Ruski državni ustroj, ruski činovniki in vlada ne streme za ničemer drugim, nego da vtelesijo in prilagodijo neruske narodnosti — predvsem Poljake in Fince, ruskemu življu, da jih slednjemu asimilirajo, in kot narodnost uničijo. Njihov cilj torej obstoji v tem, rusificirati neruske narode! Žalostna je zgodovina nekdanj svobodnega poljskega kraljestva! Od l. 1772. od sanktpeterburškega mira sem čutijo Poljaki bič ruskega absolutizma; če odpremo zgodovino Poljakov, živčih pod rusko knuto in si ogledamo, kako nasilno da so različni varšavski guvernerji, kot veliki knez Konstantin Nikolajevič, generali Suhozanet, Gurko, Skalon in drugi enaki neslavni možje ubijali poljsko kulturo, nam kar zastane sapa. In danes! Vlada zapira poljske šole, katere si vzdržuje poljski narod sam! A v svesti si je lahko, da ne zatire nikdar Poljakov, ki stoje danes trdneje nego si sami mislimo. Čim večji je pritisk iz Petrograda, tem odločnejši je odpor iz Varšave ter drugih mest in krajev ruske Poljske! Na Ruskem tvorijo danes Rusi le 65,5% celega prebivalstva in še tem Rusom moramo prištevati one polucivilizirane narodnosti, katere se ali nečejo ali ne morejo ubraniti nasilne rusifikacije. Dobra ostala tretjina prebivalstva ni ruska, ona je narodno zelo samostojno misleča, ki si ne da nikdar vzeti dragega ji jezika. K tej dobri tretjini štejemo v prvi vrsti Poljake in Fince. O Poljakih smo že malo govorili. Ostanemo nam še Finci, ki se energično upirajo rusifikatornim težnjam absolutistične vlade in so se

postavili po robu rušiteljem njihovega drž. prava! Začetkom XIX. stoletja je tvorila velika kneževina čuhonska ali finlandsk z rusko državo vred državno formo perzonalne unije. Kneževina finska je imela popolno autonomijo in lastno svojo ustavo, kot n. pr. pri nas Ogrji; tako dolgo, da je Ruska respektirala to samostojnost, ni prišlo med njo in Finsko do nobenega bistvenega razpora. Za vladanja sedanjega imperatorja, carja Nikolaja II., pa se je razmerje med obema državama zaostrilo, kajti ruska cenzura in ruski absolutizem sta začela na Finskem vedno brezobzirnejše delovati. Svobodo Fincev se je hotelo uničiti, njihova samostojna kneževina pa bi se naj po želji ruskih avtokratov priklopila Rusiji. Radi teh skrajno nepravilnih razmer in radi kršenja finskega državnega prava se je podala že l. 1890 deputacija Fincev k carju, kateri jih pa ni blagovolil sprejeti! Potom šol, kjer se je začelo podučevati rusko in potem ruskega ali vsaj ruski jezik veččega uradništva se bi naj začelo sistematično rusificiranje tega nad vse simpatičnega ljudstva. 2 in pol milijona prebivalstva ima finska velika kneževina; izmed teh je 33600 Švedov, 2000 Nemcev, in samo 7000 Rusov; vseh ostalih 2.150.000 je fin. pokolenja. Vedno bolj in bolj je pritiskala ruska vlada na veliko kneževino finsko; odvzela se jim je autonomija, nad finskim tiskom je držala svojo blagodejno roko ruska cenzura, višje šole, humanitarni zavodi so se omejili, kolikor se je to le dalo. Meseca maja l. l. je sprejela duma neoziraje se na v tej zadevi edino kompetentni finlandski deželni zbor, dva zakona, glasom katerih bi naj imeli na Finlandskem živčeti Rusi enake pravice z Finci in bi morali Finci vsakoletno plačevati v rusko državno blagajno 20 milijonov radi tega, ker ne služijo njihovi sinovi v ruski armadi. Da se je fin. deželni zbor tem zakonom protivil, pač ni potreba še posebej omenjati; in glasom »ukaza« se je 8. sept. razpustil deželni zbor finski, razpisale so se na dan 2. jan. nove volitve za deželni zbor, ki se naj sestane 1. febr. prihodnjega leta. Z razpustitvijo tega zakonodajnega zbora še seveda ni finsko vprašanje rešeno! Ruska vlada misli, da pridejo v novi zbor, ki bi se naj sestel kot že rečeno, prvega februarja prih. leta, oportunejši izivili, ali Finci so se odločili, da volijo vsi, najsi bi bili Starofinci, Mladofinci, Švedomani, socialni demokrati ali agrarci, samo može, ki so neustrašeno kot poslanci razpuščenega deželnega zbora zavrnili zakone, sprejete v ruski dumi. Kot en mož stoje Finci v odporu proti nasilnemu postopanju absolutistične ruske politike; v slučaju, da bi razpustila vlada deželni zbor, katerega si izvoli narod januarja meseca prih. leta, in ne razpisala novih volitev, je lahko pripravljena na revolucijo, kajti ni

ga probujenega naroda na svetu, ki bi si dal kratiti svojih pravic. V interesu družbe, človeštva in države je, da se ustvarijo narodnostne celote, v katerih se posamezne narodnosti kulturno in gospodarsko razvijajo in to velja za veliko rusko carstvo ravno tako, kot za kako zapadno evropsko velesilo, naj bi se imenovala Avstrija ali kakorkoli!

Avstrijski Jugoslovani in morje.

Spisal dr. Karl Slanc.
(Konec.)

Tride čas, ko bo vsak narod imel tudi svoje industrijo; kolonije v tujih deželah bodo nehale kakor v Aziji tako v Africi. Ali vzije temu bo še dosti vožnje po morju, dosti še bo izmenjavanja pridelkov raznih dežel in kontinentov. Morda v bodoče še več, kakor doslej. V vsakem družabnem redu se bode mornarju njegovo delo dobro zaračunilo in tudi tedaj, ko bodo vede podajale največjo sigurnost glede vožnje po morju. Tudi letanje po zraku ne bo dosti škodovalo mornarstvu. In morje ima ribe, ima dosti drugih za preživljanje potrebnih stvari. Morje je vežbališče človeških telesnih in duševnih moči in ob morju so bile in bodo postojanke, na katerih se dela truden človek odpočiva. Slednji svet je neznanstvo bogat in bode še bogatejši; tudi mase ljudstev bodo deležne tega bogastva. Bogastvo bodočnosti bo v tem, da se bode lahko proizvajalo, kolikor se bo rabilo za vse ljudi brez stradanja in tedaj bode morje še le postalo važno, ko bo tudi rabilo vsem ljudem v veselje in odpočitek. To, kar podaja morje v tem oziru bogatejšim ljudem, nam daje sliko za bodočnost. In Istra ter Dalmacija so kraji, v katerih bo mrgolelo delavcev, imajočih zaslužek ob in na morju in ljudi, došlih iskat zdravja ali vsaj mirnega, lepega vžitka.

Jugoslovani se razvijajo sedaj vsled vplivov svetovne omike vidno na boljše. Ne moremo se upirati če bi se tudi hoteli. In ta omika nas bode bogatila na kraških tleh, ker se bomo z vsem srcem zaljubili v lepo Jadransko morje. Trst mora postati naš vseh avstr. Jugoslovanov glavno mesto!

Nismo najslabša rasa in če se naše slovansko in nemško meščanstvo zave svoje naloge in svojih koristi ob in na morju, bode isto storilo vse, da ne pride ta dragocenost v roke druge države. Kaj pa je, če znajo meščanski elementi na avstr. slovanskem jugu hrvaški, laški in nemški? — Gospodarstvo nam pomaga, da pridemo lažje naprej. Isto ne strpi neumnih delavcev. Vsak delavec mora biti v delu pri stroju natančen, zanesljiv in šolan. Gospo-

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

I. Prvi dan po svatbi.

Gorko solnce ni posvetilo skozi okno v sobe mladega para Vejvarovega, zakaj onega listopadovega dne je bilo nebo oblačno, jesensko, toda gledal je že dolgo skozi nje prebujeni, dolgočasni dan. Že davno je pokukal skozi bele, čipkaste zavese, napolnil je sobe, splašil nočni mrak iz vseh kotov, razlil enakomerno svetlobo po prostorih, ki so bili tako skrbno in z ljubeznijo pripravljeni mlademu paru in ki so bili tako prijazni, gledal v to novo domačijo vedno bolj nadležno in kakor zvedavo — toda dosedaj se ni v nji še nič gibalo. Bilo je tiho in zdelo se je, da je tu edino živo bitje ura, katere mihalo je napravljalo svoj neutrudni pohod s pravilnimi, kratkimi koraki. Toda ta ura, kakor da bi hotela varčevati kar najbolj s tišino, je tiktakala nekako temno, da ne bi vzbudila nikogar, ki spi tu dosedaj v globokem, zasluženem spanju.

Vendar pa dnevna svetloba, glas ure in oddaljeni šum ulice, že davno k življenju vzbujene, niso ostali brez učinka in so prodrli do sluha vsaj enega izmed poznih zaspancev.

To je bil mladi soprog Vejvara, ki se je prvi vzbudil. Že nekaj časa si je domišljeval, da pravzaprav ne spi, toda še vedno se je boril s trgajočimi se vezmi spanca, ki se je zdel, kakor da ga hoče vnovič obvladati. Toda bela megla dnevne svetlobe je vedno bolj pritiskala na njegove trepalnice, in

Vejvara je počasi odprl oči.

Morda so to prebujenje spopolnili udarci ure, katerih odmev se je še tresel v spalnici. Kazalca ure sta bila tudi prvi predmet, na katerem je obvisel Vejvarov pogled, ko se je nanja ozrl, in Vejvara se je vstrašil. Kazalca sta kazala deseto uro.

Njegova prva misel je bila — pisarna. Za boga svetega! deset ura! Toda njegove oči so se pomaknile od ure na okrašeni stenski koledar, in Vejvara se je naenkrat spomnil, da je nedelja. Da, včeraj je bila sobota. V kaki sobi se je prebudil? To ni njegova stara, znana hišna oprava, to ni njegova znana mladeniška soba.

Toda kmalu se je spomnil vsega, kar se je v poslednjih štiriindvajsetih urah vršilo, kaka sprememba se je z njim zgodila in Vejvara je obrnil glavo in iz njegovih ust se je izvil previden šepet:

»Pepica! Draga Pepica!«

Pa Pepica je spala, trdno spala. Njena glava je bila pogreznjena v belo vajšno-pernico in njeni kostanjevi lasje ki so jo prosto objemali, so bili njen vabljivi okvir. Pod grlom se je ovijal čipkasti ovrtnik nočne srajce, pod katero so se enakomerno dvigale in padale grudi vsled njenega pravilnega, mirnega dihanja. Svilen odev je bila nekoliko odgrnjena in na nji je počivala Pepičina levica, na katere drobnem prstu se je lesketal poročni prstan.

Ko je Vejvara tako gledal to belo, alabastrovo ročico, ki je nepremično počivala, in ta razgaljeni mali laketi, so mu stopili pred oči vsi dogodki včerajšnje noči, pravzaprav današnjega jutra, po vrnitvi od gostije, in vse, kar se je potem zgodilo in Vejvare se je polastil skoro usmiljen čut.

»Uboga Pepica!« mu je šinilo v glavo. In kakor bi jo hotel prositi odpuščanja, se je sklonil Vejvara na postelji, pripognil se k tej negibajoči se roki, ki je še tudi spala in jo je nežno poljubil.

»Ženica zlata!« je zašepetal. Toda niti dotikljaj njegovih ust, niti zopetno zašepetanje ni Pepice prebudilo. Spala je trdo.

Vejvara se je naenkrat premislil in je opustil svoj prvotni namen, da Pepico vzbudi. Lahno, da ne bi napravil najmanjšega šuma, je zlezal s postelje hitro obul mehke šlape in je zginil iz spalnice.

Bil je vesel, da so bila vrata do sosedne sobe na stečaj odprta in lahno, oprezno je odpiral pred-sobna vrata ter je hitel v kuhinjo.

To niso bili neznani glasovi, ki so za nekaj časa pozneje bolj dražili sluh speče Pepice. To je bilo znano škripanje in škrtanje, kakršno jo je pogosto vzbudilo k novemu življenju. Prihajalo je k nji v začetku od daleč, potem pa je postajalo močnejše in se je bližalo, kakor da bi hotelo premagati boga spanja, ki se ni hotel posloviti od tega lepega, rožnatega zaspanca, oprostiti se iz njegovega objetja, odtrgati rok od njegove glave, spolzniti z njenih grud. Slednjič pa je bog spanja podlezel glasovom motečega stroja, poljubil je poslednjikrat polna ustna Pepičina in je boječe odletel.

Pepica se je naglo vzbudila, naglo dvignila in se z obema rokama oprla ob posteljo in njene oči, popolnoma oproščene spanca, so se vprle v salon, in zaklala je v očitnem strahu:

»Kaj pa delate tu, Vajvara?!«

Vejvara je uganil, da se godi z njo ravno tako, kakor se je njemu, da se v njenih mislih ravno tako še ni povrnila zavest njenega novega stanu. Vstavljal je nekaj časa svoje delo, zasmeljal se je in je odvrnil hudomušno:

»Dobro jutro, Pepica zaspanka! A jaz sedaj ostanem pri vas — ne ganem se odtod...«

»Toda kaj pa delate tu, Vajvara? Kaj to pome-ni«, je ponovila Pepica vprašanje.

darstvo jemlje delavce iz vseh narodov, in sicer najspretnejše. Zaradi tega mora šola biti pristopna vsem slojem in stanovom in biti bo morala ednotna. Ako mnogojezična država kak narod zanemarija, ako Avstrija Slovence zanemarija, mora se ji goditi hudo v konkurenci s sosedi Nemci in Italijani in seveda mora postati tudi gmotno revnejša. V vojnah se je že in se bo poznalo, kateri narod je bolj omikan. Kakor v fabriki, tako mora biti v kadri armad vse jednako šolano. — Čehi so se vzdignili do višine, da zdaj Nemci priznavajo njih večjo kulturo in računajo z njimi kot ravnovažnimi sodržavljanji. Ali je s tem Avstrija kaj zgubila, da ima toliko in toliko milijonov gospodarsko in umstveno izobraženih Slovanov, kakor so Čehi? Seveda ne odstranja vse umovanje zakona, da so boji med stanovi in narodi in da je treba delati, učiti se, biti brezobzirnim, kakor Čehi in potem se pride do sedeža v vladi in do upoštevanja. »Jeder wirklichen Macht ihr Recht.« Najbolje bo, da se ravnamo, dasi smo katoliške, pravoslavne in mohamedanske vere, po izreku angleškega puritanca: Zaupajmo v Boga in imejmo naš smodnik na suhem.

Tuji so si pridobili pri nas na Slovenskem že dosti dobrih pašnikov. Upeljali so nekaj industrije. Ti tuji ne nastopajo, kakor bi imeli kot priseljeni gosti drugega naroda; visoko nosijo glave. Proti takemu vedenju se pokaže včasih nevolja domačinov, kjer so v mestih v premoči. Tedaj se sliši klic: Svoji k svojim. Ali čez nekaj časa se vidi, da še nismo v vseh strokah modernega gospodarstva kos tujcem. — Živimo v mestih in na kmetiji že, kakor drugi narodi, ali sami si še ne moremo vsega potrebnega pripraviti, imamo še precejšnjo pot do vrha. Slovenci smo majhni v svoji izoliranosti. To moramo imeti vedno pred očmi in učiti se je, učiti in v šolah, ki omogočijo moderno delavstvo. Postavi na samotni otok kot Robinsona Crusoea humanistično izgojenega človeka; mož bo začel od začetka; postavi tehnika na to mesto in on bo stavil takoj vsa sedanja sredstva proizvodnje in prometa. Ako je naša rasa kaj vredna, zmagati moramo v takem milijeju, v katerem živimo in dasi niso kaj vredne naše tradicijske vrednosti, dobili bomo več poguma, kakor hitro pridemo višje in nas bode zavest zdigovala, v nemala, da hodimo višje.

Ako hočejo Avstrijci rešiti državi Jadransko morje s Trstom in Dalmacijo, potem morajo sprevideti, da se deset milijonov južnih Slovanov ne da potučiti ne v kratkem, ne v daljšem času, ponemčiti, ker le to slednje bi imeli drugi Avstrijci pred očmi. Sprevideti morajo Nemci in Madjari, da je trden, omikan in gospodarsko dobro stoječ Jugoslovnan najboljša upora državi glede varstva Adrije. Zda bodo avstr. Nemci vendar sprevideli, da ni mogoče ponemčiti nas Slovencev in da se ne smeta poitaljaniti Slovenec in dalmatinski Hrvat. Tudi, ako bi mislili na to, da bo v kaki bodočnosti vsa Avstrija prišla pod Nemčijo, ne morejo delati na to, da se slovansko obmorje poitaljanji. Ker se pa ne da Istra in Dalmacija ponemčiti, morajo že zaradi lastne koristi skrbeti za to, da se podpre ob Adriji slovanski živeli. V Bosni in Hercegovini skrbijo vlade za to, da prihajata tja Nemec in Madjar kot naseljenca. V Bosni in Hercegovini se je storilo precej kulturnega dela po mestih; na kmetiji se ne pozna istega dosti. Jenkrat pa bo prišlo tudi tam do bojev med tujimi naseljenci in domačini, ako se ne zgodi popolna amalgamacija, spojenje tujcev z domačini. Mogoče bo to slednje, ker Bosna in Hercegovina nimata nemških ter madjarskih mejašev, kakor so na mejah Slovenstva Nemci in Italijani. Lahko pa pride do ovir naravnemu razvoju ondotnih Jugoslovnanov, ako podpira močni aparat drž. vlad tujčenje. Upajmo, da bode strah pred tem, da se novo dobljene dežele ne zgubijo, vlade sililo, da

ravnajo pametno. Prihajajoče gospodarstvo vzajemne pomoči bo tudi omililo najhujša nasprotja med narodi, da ne bo veljal več tako strogo socijalni zakon, da je boj med stanovi, razredi in narodi neizogiben. Velika Avstrija s svojimi večjimi pripomočki lahko pomaga razvoju kakega svojega, v omiki zaostalega naroda. To imejmo vsi avstr. Jugoslovani pred očmi in delajmo na to, da nas bo še več. Ako avstr. državne vlade postanejo moderne, to je, da branijo posamezne sloje in narode proti gospodar. močnim stanovom in narodom, ki so vladali doslej, da vidijo v dobrem gospodarstvu in temu prikladnem duševnem razvoju vseh narodov dobrobit vseh državljanov, ako odprejo pot do vseh državnih moči vsem narodom, potem bodo morale pred vsem na slovanskem jugu vse storiti, kar je treba, da se na njem ojači novejšo gospodarstvo in splošna omika; ne bodo pa smele misliti na to, da ima naša država kaj iskati v nemškem rajhu razun njegove velike literarne in tehnične kulture. Mi Jugoslovani bomo potem hitreje napredovali; zda je velika ovira napredovanja naše bojevanje proti lastnim vladam za naš narodni obstoj. Ubogi so Dalmatinci in Slovenci v tem oziru! — Ali Dalmatincev so že v nečem ustregle naše vlade, isti smejo slovanski govoriti in čustvovati. Ravno tako važni kakor Dalmatinci smo pa tudi mi Slovenci. Prišli bodo merodajni krogi tudi do tega spoznanja in dali kaj gmotne podpore razvoju gospodarstva pri nas.

Ako vse pogledamo, kar sem jemal kot dobro in slabo v našem razvoju, potem vidimo, da so bile izven narave Jugoslovnanov ležeče ovire napredovanja velike in so še. Te ovire je treba odstraniti, stvariti dobre, gospodarstvu primerne šole in narod vzgajati v modernih načinih dela in gospodarjenja. Nič ne bodo pomagale šolske družbe proti tujčenju ob mejah in drugod, ako iste niso času primerne in ako ne povzdignemo gospodarstva v celi domovini. Nekaj je že šole v naši masi, ali šolana ni za delo novejših rokodelstev in industrij. Imamo dosti gostilničarjev in trgovcev v naših mestih in vaseh, ne pa pravih produktivnih delavcev, to je rokodelcev, kvalificiranih delavcev za fabrike, ljudi, ki imajo vzgojo za podjetništvo. Naše gospodarstvo proizvaja premalo bogastva; industrije zahtevajo veliko denarja in kredita. Pri delu moramo započeti prerojenje našega naroda, delo ga bo bogatilo, delo ga bo držalo na domači zemlji. Ljudje, ki se izseljujejo iz naših krajev, so po večjem jako pametni, so energične narave. Ako bi našli doma moderno delo in bi količjak imeli zanj šole, bi doma ostajali. — Čehi se ne izeljujejo več v Ameriko, oni si pridobivajo doma več zemlje in večji delokrog v pridobivanju. Nam Slovencem se ne more dobro goditi, ker oddajamo tujini naše na kmetiji odvišne ljudi, mesto da bi jih oddajali v naša mesta in naše tovarne. Število Čehov narašča. Ti ljudje moramo jesti. In tedaj so agresivni, tedaj se trdo držijo svoje zemlje in še izpodrivajo v bližnjih nemških krajih nemške industrijalne delavce. Skromnejši so v zahtevah in dobri delavci. — In ko bo obvarovalo pred tujčenjem to povzdignjenje gospodarstva, bo tudi bogatilo narod in mu dalo politično moč v državi. V tem naj obstoja naš narodni boj, naše narodno delo, Trst in Jadransko morje pa imejmo vedno v naših ukrepih pred očmi in mesto drugih tujih jezikov se učimo italijanščine!

Politična kronika.

Volitve na Hrvaškem.

Po doseđaj — dopoldne — že znanih rezultatih je dobila pri volitvah koalicijska 32, klerikalci 12, Radičeva kmečka stranka 1, vlada 15, Star-

čevićeva stranka 10 in radikalni Srbi 2 mandata. Šupilo je bil v svojem okraju skoro enoglasno izvoljen, ker so protikandidati odstopili. Danes in jutri se vrši še kakih 13 ožjih volitev. Dosedanji rezultat kaže, da je ban dr. Tomašič pri volitvah grdo pogorel s svojimi kandidati, a da je tudi koalicijska precej oslabiljena. Radičeva kmečka stranka je dobila doslej 1 mandat, Milinovi (Starčevićanci) se se držali, združeni franko-furtimaši (krščanski socijalci) so pa doslej zgubili 3 mandate. Vse sodi, da bode ban še enkrat poskusil pomirjenje s koalicijo; ako ne bo šlo, bo novo izvoljeni sabor zopet razpuščen in se bodo vršile nove volitve, ki bi morda koalicijo docela oslabilo. Vsled vladnega nasilja pri volitvah pa se menda koalicija ne bode hotela pod nobenim pogojem pobotati z vlado. — Glede posameznih rezultatov je opomniti, da je v 1. zagrebškem okraju propadel dr. Šurmin proti banu Tomašiču, kateri je sicer dosegel samo absolutno večino 29 glasov. Zmago so odločili uradniki. V drugem je izvoljen koalicijski grof Kulmer, v tretjem klerikalec Hrustič. V Osijeku sta izvoljena dr. Pinterovič in dr. Neumann. V Zemunu podban Chavrak. V Korenici je bil kandidat koalicije Pribičević enoglasno izvoljen proti znanemu justičnemu šefu Aranitzkemu. V Varaždinu je zmagal koalicijski dr. Vinkovič, v Karlovcu dr. Lukinič, v Siski Grga Tuškan, v Petrinji dr. Mazzura. V Našicah je izvoljen grof Pejačević proti uredniku V. Wilderju.

AVSTRIJSKE DELEGACIJE.

Vojni odsek avstrijske delegacije je sprejel včeraj po precej dolgi specijalni debati reden in izvanreden proračun. Vojni minister Schönaich je spregovoril tudi v specijalni debati. Pozornost je vzbudilo to, da se je energično zavzel za skupno armado, ki je najvažnejši činitelj za moč armade. Povedal je, da je aneksijska kriza zahtevala le eno človeško žrtev; ustreljen je bil jeden orožnik na patroliranju. Zdravstveno stanje vojaštva, ki je bilo takrat zbrano v Bosni in Hercegovini, je bilo povprečno zelo dobro. Vojni odsek je sprejel sledeče rezolucije:

1. Reforma vojaškega kazenskega procesa naj se kolikor mogoče ospeši. 2. Naj se razširi olajšanje za one vojaški službi podvržene osebe, ki morajo skrbeti za svoje rodbine. 3. Naj se glede enoletnega prostovoljstva uvede enakopravnost višjih obrtnih šol in 4letnih trgovskih akademij z gimnazijami. 4. Naj se upelje zavarovalni zakon, ki zavaruje vojake in njih rodbine proti nezgodam, ki se jim pripete v vojaški službi. 5. Zaradi udeleževanja častnikov pri meščanskih prireditvah in občevarjanju v meščanskih društvi, se določijo sledeče modifikacije: a) Častniki smejo obiskovati nepolitična meščanska društva svojih rojakov. b) Pri vseh vojaških zavodih in šolah je žaljenje katerekoli si bodi avstrijske narodnosti strogo prepovedano. c) Pri ljudskem štetju naj se vojaška oblastva vzdržuje vsakega vpliva pri ugotovitvi občevarnega jezika.

NADOMESTNE VOLITVE NA DUNAJU.

Nadomestne državnozbornske volitve za dr. Luegerjev mandat v Hietzingu (13. okraj), so imele sledeči rezultat: Dunajski župan dr. Neumayer 9786 glasov, torej več kot svoj čas dr. Lueger, socijalni demokrat Polke 6896 glasov, nemški nacionalec 562 glasov. Dr. Neumayer je torej izvoljen za drž. poslanca. — Deželnozbornske volitve v Leopoldstadtu izkazuje naslednje rezultate: kršč. soc. Preyer 10.832 glaov, soc. dem. Schumayer 8471 glasov, nemška liberalca Mittler 1962 in Schwarz 1480 glasov, zionist 462 glasov, nemški nacionalec 361

ljenje že obstoječih. Leto 1907 je štela družba konaj 103 podružnice. Iz poročila, ki ga je podal družbin blagajnik na letošnji skupščini v Ljubljani, posnemamo, da je imela Družba prvo leto svoje obstoja 13.027 K dohodkov. Do leta 1892 niso družbeni dohodki presegali zneska 20.000 K. l. 1900 so znašali komaj 33.133.64 K; od leta 1907 se dohodki vsako leto množijo, dosegli so v preteklem letu že znatno vsoto 187.087 K. Od tega odpade na podružnice 57.121 K proti 49.026 K v letu 1908.

Veselite, narodni kolek, vžigalice, nabiralniki, računski listek in druge podobne »malenkosti« tvorijo torej bistven del dohodkov naše šolske matice. Jedro in temelj vsemu pa tvori organizacija, to so naše podružnice, bolj ko se v njih koncentrirajo organizatorično in prosvetno delo, tem večja je njih moč, tem večji uspehi. In v tej smeri se izpopolnjujejo CM. podružnice, in za obstoj takih podružnic — društev ni strahu, naj se še tako zaganjajo v nje domači in tuji nasprotniki.

Navedel sem le nekaj števil iz ogromnega gradiva, ki ga prinaša družbin koledar. Že ta površna nepopolna slika nam kaže na ogromno delo slovenske samopomoči, na veliko silo slovenske kulturne vrednosti. Veliko je dela, ki ga vrši slovenska šolska matica, je narodno in prosvetno. Njene uspehe v šolah izpopolnjuje prosvetno in organizatorično delo po podružnicah. Kdor ni slep teoretik ali starikav pesimist, vidi vrednost tega dela, priznava kulturni pomen Ciril-Metodovi družbi ter se ne vprašuje boječe in slabotno, kedaj bodo klerikalci uničili CM. družbo in zakaj klerikalci ničesar ne store. Za te bi jaz pristavljal še cno vprašanje: zakaj bi se mi ne ponemčili, če so se drugi!

Koledar CMD. stane 1 K 20 v, dobiva se v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Vejvara je dvignil roki in v njih mlinček.

Mlel je kavo in ta glas je odgnal Pepici spanec z oči.

Vejvara je hitro zavrtel še nekolikokrat kljuko malega novega mlinčka, da se je poslednje, zdrobljeno zrno vsulo na dno, potresel je mlinček, še enkrat zavrtel, postavil ga na mizo in je hitel k mladi ženi.

»Dobro jutro, srčece milo! Tako!«

Pepičina glava se je samo zibala v Vejvarovih rokah in njegove ustnice so jo posipale s poljubi.

»Tako, ti zaspanka! To pomeni, da nisem prav nič več »vi Vejvara!« — ampak tvoj dragi mož, ali možiček, kakor hočeš, in to pomeni, da bom sedaj s teboj prebil vsak prost trenutek in slednjič pomeni to, da mora kdo skuhati zajutrek; če milostljiva gospa tako dolgo spančka in se ne da prebuditi niti s krikom — in kako sem kričal! — niti s poljubljanjem — toda to se razume, za to se Pepica že več ne zmeni — torej da mora vse to napraviti ubogi soprog, da bi bilo že gotovo, ko vstane mlada gospa! Tako, — to pomeni vse to, srčece zlato, in ko bi ti vedela, kako sem vesel, da se mi je posrečilo!«

(Dalje sledi.)

Koledar „Družbe sv. Cirila in Metoda“ za leto 1911.

Ivan Prekoršek.

Iz bogate vsebine, ki jo prinaša zopet letošnji koledar Ciril-Metodove družbe, omenimo le članke: »Karol Kotnik«, »Slovensko šolstvo ob jezikovni meji na Goriškem«, Resen opomin v resnem letu« in »Pokrajinske zveze Ciril-Metodove družbe«, ki so priobčeni pod zaglavjem »Narodnemu delu«.

Upravičeno je na prvem mestu slika, življenjepis in »zlato pisno« t. j. oporoča največjega mecena slovenskega naroda, ki se je s kraljevim darom (430.000 K) spomnil slovenske šolske družbe ob njenem 25letnem jubileju. R. Orel piše o narodnostnih razmerah in jezikovni meji na Goriškem s posebnim ozirom na šolstvo. L. Brunčko se bavi v članku »Resen opomin v resnem letu« obširno in temeljito z letos aktualnim vprašanjem ljudskega štetja. Iv. Prekoršek razpravlja v članku »Pokrajinske zveze Ciril-Metodove družbe« o tesnejši organizaciji družbini po pokrajinah in okrožjih, kakor se pripravljajo v smislu sklepov lanske kupščine na Jesenicah.

Nič manj zanimiv je drugi del koledarja »Vestnik družbe sv. Cirila in Metoda«. V njem se zrcali življenje in napredek slovenske obrambne organizacije, iz njega bo črpal vsak narodni delavec najzanesljivejše podatke in novo moč za novo delo.

Pomudimo se nekoliko pri družbini organizaciji, kakoršna je danes, ter primerjajmo številke prejšnjih let.

V letu 1910 šteje CMD: 93 podružnic na Kranjskem, 63 podružnic na Štajerskem, 13 podružnic na Koroškem, 35 podružnic na Primorskem, 15 podružnic v Trstu in okolici, 3 v Istri ter 31 popolno ločenih podružnic v Ameriki, ki štejejo 1159 članov. Skupno število podružnic, neštetiš jih onih v Ameriki, znaša torej v oktobru 1910 222. Glasom družbinega koledarja za l. 1911 je bilo l. 1909 podružnic 168, med temi na Štajerskem 54; na Kranjskem 76, na Koroškem 8, na Goriškem 23 in v Trstu 7. Število podružnic je torej naraslo v l. letu od 168 na 222, kar znači gotovo lep napredek, če pomislimo, koliko speh podružnic iz prejšnjih let se je moralo črtati in koliko dela je dalo oživ-

glasov, češki narodni kandidat Ružička 417 glasov. Potrebna je torej ožja volitev med kršč. soc. Preyerjem in soc. dem. Schuhmeyerjem.

SPRAVNA POGAJANJA V PRAGI SO SE — PONESREČILA?

Češki radikali so začeli z nemškimi vred delati težave. Češki radikali zahtevajo odločno junktim med kompromisnimi predlogi in deželnim volilnim redom ter varstvom čeških manjšin. Nato so odgovorili Nemci s protipredlogi in včeraj je vladalo splošno naziranje, da so se pravne konference ponesrečile. Oficijska pogajanja so za nedoločen čas odložena, danes se snidejo vsi češki deželnozborski klubi k posvetovanju.

„Svetinova hči“ se predstavlja v torek na praznik vseh svetnikov v celjskem „Narodnem domu“. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Štajerske novice.

v Fridrich — Korenovi zagovorniki. Graška lista „Tagespost“ in „Grazer Tagbl.“ sta priobčila skoro dobesedno famozen Zanggerjev govor; zanimivo je, da so pri „Tagbl.“ izpustili konec očitvidno Zanggerjevega dopisa, da namreč gosp. Fridrich ni vezan odložiti mesta krajnega solsk. načelnika v Petrovčah in Libojah. Oba lista upijeta seveda, da se je zgodila Fridrichu velika krivica in da so bili porotniki nezmožni prav presoditi ta slučaj. No — dr. Zanggerju privoščimo to tolažbo po porazu, katerega je doživel s Fridrichom vred! Ako bi porotniki Spindlerja obsodili, bi bili kajpada najpametnejši ljudje pod božjim solncem. V istem tonu piše tudi „Štajerc“ v Ptuj in „Straža“ v Mariboru. Vidi se, da se slovenski klerikalci, nemški nacionalsci in največjega zaničevanja vredni renegati vselej zvežejo, kadar gre proti Narodni stranki in njenemu časopisu! Pa pravica je zmagala in propadli so ti čedni zavezniki in branitelji narodnih in verskih svetinj našega naroda. Ali ni sram „Straže“, da kot glasilu katolišk. duhovništva in morda tudi nekaterih klerikalnih Slovencev psuje naše narodne časopise s protestanti in renegati vred? Menimo, da smo spravili v Fridrich-Korenovi zadevi toliko svinjarij — ta izraz je rabil v svojem „zagovoru“ akademično izobraženi protestantski odvetnik Cajnkar — pa dan, da bi bilo za klerikalce najboljše, ako bi molčali kot zid. Kajti z govoru Fridricha in Korena priznavajo samo, da se s tema človekoma identificirajo! „Straža“ poroča seveda neresnično tudi razmerje glasov in zamolči popolnoma da je bil Spindler v glavnem vprašanju glede Korenove zadeve spoznan soglasno za nekrivega. Ampak to nemškionacionalno-protestantsko-slovensko-klerikalno-renegatsko zvezo za zagovarjanje „svinjarij“ v naših občinah si bomo dobro zapomnili za slučaj, ko se bode nam zopet očitalo „izdajstvo“.

Pri klerikalnih podjetjih poka, strašno poka. To nam dokazujejo sledeča znamenja: Že več poročil je bilo v slovenskih in nemških listih o slabem klerikalnem gospodarstvu v Ljubljani. Toda klerikalci so na vsa ta očitavanja molčali, tako molčali, da smo jih kar občudovali. Kdor ima mirno vest, ne molči na taka očitavanja. Drugo znamenje: Agro-Merkur je šel v konkurz. Kolikor poznamo klerikalce, bi dva meseca sploh o ničemer drugem ne pisali, kakor le o »liberalnih norcih, goljufih« in bogve kaj še. Toda vztrajno molče! Zopet najjasnejši dokaz skrajno slabe, nemirne vesti! Tretji dokaz: Od neke spodnještajerske stavbene zadruge, ki je včlanjena pri klerikalni Zadrugi zvezi v Ljubljani, smo sprejeli poročilo, da je klerikalna zveza odpovedala tej zadruzi ves kredit, dasiravno ta ne znaša več kakor 10.000 K!! No, komur gre dobro, ta ne bo postopal tako! Sicer pa vi gg. Jezični klerikalci, ki imate vsak dan usta polna na račun naprednih zavodov: kako je letos kupčevala klerikalna Gospodarska zveza? Mislimo tisto kupčijo v Trstu. Vprašamo Gospodarsko zvezo, če je res, da se da pri enem samem kšeftu zgubiti 200.000 kroni?

Iz seje celjskega občinskega sveta. V včerajšnji seji so naši mestni očanci sklepali med drugim o sledečih zadevah: 1. prčšnja Iv. Vrečka iz Vojnika za podelitev koncesije za vpeljanje osebnega transporta z avtomobilom iz Celja v Vojnik se je odklonila; 2. ker se jim podira famozni „Waldhaus“, se je sklenilo, v proračun za l. 1911 postaviti 6000 K za popravila; 3. istotako za popravilo brvi čez Savinjo. 4. krog 10.000 K za popravilo kapucinskega mostu; sklenilo pa se je tudi takoj začeti s pripravami za zgradbo železnega ali betonskega mostu; 5. Iv. Krajncu se je podelila koncesija kot izvoščku; 6. odklonila se je prošnja Marije Naprudnik za dovoljenje za izkukanje; 7. Jak. Leskoscheggu se je dovolilo

dati gostilno v najem Edvardu Jonkeju; 8. podelila se je gostilniška koncesija Alojzu Bezenšek, ki je kupil od g. Gajšeka hišo z gostilno „pri Jeleni“ na Graški cesti; dovoljenja za točenje žganja se mu ni dalo. Končno je poročal župan o stavbi nove nemške deške ljudske in meščanske šole na Wokaunovem travniku; stavba bo stala 415.000 K. 115.000 K da nemški Schulverein. Za pokritje ostalih 300.000 K pa najme občina posojilo; v svrhu obrestovanja te svote se je sklenilo naložiti davk. plačevalcem novo 2°/o no doklado, takozvani „šolski vinar“. Z deli se bo začelo že letos; zidarska dela so se oddala Lindauerju, druga dela se bodo oddala potom konkurence.

Cenjene svoje bralce in prijatelje opozarjamo, da je prišel v današnji številki izhajati kot listek drugi del priljubljenega »Kondelika«.

Širite »Narodni Dnevnik«!

„Slovensko delavsko podp. društvo v Celju“ priredi v nedeljo, 13. novembra zvečer v dvorani „Skalne kleti“ Martinovo veselico. — Na sporedu bodo novi čveterospevi, bariton-samospev „Dva grenadirja“, nove tamburaške točke, šaloigra „Stric Jaka“ in več komičnih prizorov itd.

v Martinov večer priredi Bralno društvo v Gaberjih v nedeljo dne 6. novembra in sicer v Sokolskem domu. Na vspredu je tudi gledališka igra.

v Mesto venca na krsto g. S. Kuketza je poslal gosp. Franc Dežman, trgovec v Trbovljah, K 10. Prisrčna hvala!

v Od Zadrugne Zveze v Celju. Število članic se je povišalo od 127 na 140.

v Imenovana je Irma Zupančič za poštno oficijantino v Brucku ob Muri.

v Osemdesetletnico je slavil predvčerajšnjim vpokojeni rudarski svetnik Emanuel Riedl v Gradcu. V Celju je deloval pri okr. rudn. uradu 17 let; tudi je bil v službi pri pečovniškem premogokopu poleg Celja.

v Za postajenačelnika na Pragerskem je imenovan vsled pritiska nemškega narodnega sveta Nemec Schneider iz Sp. Dravograda. „Slovenec“ se radi tega opravičeno huduje, pričakujemo, da bode vplivni „Slovenski klub“ na Dunaju v tem oziru tudi res kaj storil.

v Krajno sadjarsko razstavo so priredili minulo nedeljo v Ljubnem. Ob enem je govoril g. nadučitelj Prapotnik iz Mozirja o sadjereji. Škoda, da se prirejanja takih krajnih ali okrajnih sadnih razstav ne lotijo tudi v drugih krajih.

v Nezgoda na ptujskem kolodvoru. Na ptujskem kolodvoru je vlačil delavec Težak žeblje iz železn. pragov. Pri tem se je glavica jednega odtrgala in skočila Težaku v desno oko. Težko ranjenega moža so spravili v graško bolnišnico.

v Goljuf, ki zna denar delati. Po celjskem in konjiškem okraju hodi okrog neki A. Schmidt, kateri pripoveduje kmetom, da zna delati papirnati denar. Govori slovenski s hrvaškim naglasom. Ko dobi od kmetov nekaj denarja, pa po navadi zgine. Levo roko ima pohabljeno. Goljufa zasleduje sodnija.

v Od Velike Nedelje pri Ormožu. Zadnjo nedeljo popoldne so imeli tu „nedeljski lovci“ lov, pri čemur je davčni uradnik Petovar iz Ormoža obstrčil svojega lastnega očeta na bedrih.

v Iz Središča nam pišejo: Vsled kolere na Ogrskem in Hrvaškem je vlada odredila na meji prav obširne varnostne odredbe. Na središki postaji preišče zdravnik vse potnike iz okužnih krajev na Ogrskem in Hrvaškem. Prtljaga se pošilja nazaj. Tudi po cestah patrolirajo orožniki in izprašujejo potnike kod in kam. Za preiskovanje potnikov v Središču je nastavila vlada mladega zdravnika. Nemca mesto gg. dr. Spešiča in dr. Kristana, ki sta doslej opravljala ta posel. Novi zdravnik bojda Korošec ne razume besedice slovenski in hrvaški. Prav radovedni smo, kako bo izhajal s prebivalstvom iz Medjimurja, ki večinoma potuje po tej prog, in s Hrvati? Ali res ni imela ljuba in modra graška namestnija kekega Slovenca na razpolago? Ali si mislijo gg. birokrati, da se bodo vsi Medžimurci in Hrvati zaradi nemškega zdravnika na središki postaji nemški učili? Ali pa se je poslalo tega golobradega mladiča v slovenski naš trg izzivat? Na suk-nji nosi znak „Südmarke“. Ali mu bo namestnija ukazala, da si naj privošči ta šport kje drugje — in gotovo ne pri nas. Od našega župana zahtevamo, da napravi red, če ne si ga bomo napravili sami. Radovedni smo, kaj bi se zgodilo slovenskemu uradniku, ako bi si privoščil kako tako stvar v nemških krajih?

Prekopa pri Vranskem. Občni zbor »Ljudske knjižnice v Prekopi« se vrši v nedeljo 30. novembra v Vraničevi sušilnici s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev odbora. 5. Plačevanje udnine. 6. Predlogi. — Prekopljani! V nedeljo pridite vsi, ki se zanimате za društvo, na občni zbor! — Ob 3. uri popoldne pa se vrši ravnotam veselica »Ljudske knjižnice« s petjem, godbo, igro, tombolo itd. Za veselico vlada v Prekopi veliko zanimanje, zato se je nadejati obilne udeležbe.

Št. Pavel pri Preboldu. Pripravljalni odbor snujočega se »Sokola« priredi v nedeljo dne 30. oktobra 1910, kakor sklenjeno, ustanovni občni zbor »Sokola« z veselico, godbo in plesom, primer-nim srečolovom in šaljivo pošto v prostorih gosp. Franca Vedenika v Št. Pavlu. Začetek popoldan ob 3. uri. Sviral bode oddelek narodne godbe. Dosedaj se je že prijavilo nad 50 rednih članov. Vsi sokoli in njih prijatelji so k prireditvi uljudno vabljeni.

Sv. Štefan blizu Šmarja. Letos smo imeli razen preteklih 14 dni prav moko jesen. Kmetje se ubijajo, kadar je količkej vedrega vremena, da jim pot curkoma lije raz čela. Največji križ je bil z otavo. Nekaj je temu krivo slabo vreme, največ pa pomanjkanje delavcev. Vse boljše moči gredo k vojakom, še več pa v tujino. Nekateri gredo zaradi boljšega plačila, največ pa zaradi zabave, ker v domači fari ni nikakšne zabave. In tega so si stariši sami krivi; da ne govorim splošno, so tudi nekateri, ki spoznajo, kaj mladini najbolj diši, in to je zabava. Kje pa se najde zabava? Ali ne v čitanju dobrih knjig in dobrih poučnih časopisov? Bo pa morda kdo rekel ali vprašal, kje naj pa denarja dobimo, časopisi vendar stanejo novce. Temu se tudi lahko opomore, naročite si skupno in tako ne pride veliko na enega. — Najboljše bi pa bilo, kar že precej kmetov in mladeniči kakor tudi mladenke želijo, da bi se ustanovilo bralno društvo ali vsaj ljudska knjižnica za Sv. Štefan. V vsaki še bolj majhni fari kakor je naša, so že marsikatera društva ustanovljena, in ni jim žal, tako tudi vas, sv. Štefančani ne bo. Stariši, pustite vaši mladini vsaj to zabavo in ne odtegujte jim prepotrebne čtiva.

Zibika. Tukajšnji živinorejci smo res pomilovanja vredni, kajti vina se še pri nas, akoravno letos ne v toliki množini, kakor lansko leto, mnogo pride-la; letos pa je tudi boljše in dražje, kupci nam že za mošt po 44 v ponujajo. Pa kaj nam to pomaga, če ga pa ne moremo do železnice spraviti. Ako ga že iz Zibike sprvimo, pa običimo v Ločnici, tam je namreč taka cesta, da voznik skoraj ne more praznega voza iz jarkov spraviti. Gospod župan Sivka v Šentvidu, dobro bi bilo, ko bi se malo zganiili v Vaši vsemočnosti z Vašega županskega stolca in bi pogledali, kakšne dolžnosti Vas čakajo. Ako se pa te šentvidske ceste Ločnic izognemo in peljemo skozi Sv. Štefan, so pa ceste zopet od Halerja pa do Marošeka take, da mora voznik, kateri po tej cesti vozi, četverico imeti, ako hoče prazen voz iz blatnih jam spraviti. To je pa že skrajni škandal za tako slovečo občino kakor je Sv. Štefan. G. župan, ali Vas ni sram, da imate v Vaši občini tako zane-marjene ceste, ali je občina, v kateri vladate, res tako zapuščena, in prebivalci tako nevedni, da se nič ne pritožijo, ker morajo živino tako trpinčiti; ali nič davka ne plačujejo? — Kadar boste ceste popravili, se Vam bomo pa prišli vsi zibiški vinorejci kakor tudi drugi vozniki častno zahvaliti.

Iz Marlboro. Dne 1. nov., na dan Vseh svetnikov, se igra v slovenskem gledališču žaloigra „Mlinar in njegova hči“. Radi gledamo to igro, leto za letom se ponavljajočo, na naših odrih, ki je res kakor nalašč za ta dan. Vedno stara, vedno nova, vedno iste privlačnosti. Slovenci posetite naše gledališče. Začne se točno ob pol 8. zvečer.

v Umrl je v četrtek v Domesu na Francoskem trapistovski opat v Rajhenburgu, Janez Epalle.

v V Koprivnici pri Rajhenburgu je 28. tm. umrl tamašnji poštni upravitelj Emil vitez Schwarzer pl. Heldenstamm. Bil je svoj čas častnik pri huzarjih, a je izstopil iz stalne vojske, se oženil z lepo hčerko nekega slaščičarja v Požunu na Ogrskem in si kupil v Koprivnici precej veliko posestvo ter ga nekaj časa precej reelno obdeloval. Ko se je v Koprivnici ustanovil poštni urad, je tam dobil mesto upravitelja.

v Jodlbauerjev mandat. Namestnija je razpisala nadomestne volitve za Jodlbauerjev mandat (splošna skupina srednještajerskih mest in trgov) za 5. januar, ozir. ožje volitve za 10. januar.

v Podpornemu društvu za slov. visokošolec na Dunaju so darovali od 20. jul. do 20. oktobra 1910: 700 K kranjska dež. blagajna v Ljubljani, 100 kron: dr. Ivo Šubelj, ckr. sekc. svetnik na Dunaju, 50 K: dr. Karol Triller, odvetnik v Ljubljani, po 10 K: dr. Val. Kušar, glav. učit. v Ljubljani, Okrajna hranišnica v Sežani, Ivan Okretič, ckr. gen. advokat in dr. Pavel Valjavec, odvetnik na Dunaju, po 6 K: Gustav Dežela, tajnik, za „Struno“ v Idriji in dr. Fr. Vidic, ckr. uređ. drž. zakon. na Dunaju, po 5 K: ga Hana Diehl v Celju, I. Hutter, katehet v Celovcu in dr. Fr. Kropivnik, ckr. prof. v Ljubljani. Skupaj 917 kron. Preteklo šolsko leto je društvo veliko več razdelilo kot pa prejelo. —

Navedeni prispevki so se zato porabili za pokritje primanjkljaja. Zdaj bi bilo treba zopet deliti podpore, društvo pa nima denarja. **Prosimo torej nujne pomoči!** Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident juž. žel. v p., Dunaj III. Reiserstr. 27.

Znani slovenski skladatelj Risto Slavin je povodom novemberskega avansma imenovan podpolkovnikom. Odličnemu našemu rojaku iskreno čestitamo.

V Mi nočemo trpeti na glavobolu, krožnem in zobnem bolehanju, trganju po udih, bodljajih, reumatični hrbtini in mišični bolezni, ako rabimo Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Tucat za poskušnjo stane 5 kron franko. Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z znamko „Elsa kroglice“ pospešujejo krepot želodca, prebavljenje, tek, zabranjujejo krč *in zaprtje. 6 škatlic stane 4 krone franko. — Dobiva se pri E. V. Feller v Stubici, Elzni trg šte. 264, Hrvaško.

Druge slov. dežele.

Kranjski deželni zbor. Včeraj se je razpravljalo o zakonskem načrtu o 5%-ni vodovodni nakladi za Kranj in je bil načrt sprejet v vseh treh branjih. — Sprejel se je dalje predlog posl. dekana Lavrenčiča, naj deželni odbor reši pravno vprašanje v zadevi premoženja kamniške meščanske korporacije. Klerikalci bi se radi te korporacije oz. njenega premoženja polastili. — Sklene se, ustanoviti mesto živinozdravnika v Žužemberku. — Razpravljalo se je o predlogu posl. Višnikarja, s katerim se deželna vlada pozivlja, da o priliki prihodnjega ljudskega štetja da natančno pregledati in popraviti občinski leksikon glede pisave krajevnih imen (krajni repertorij) na Kranjskem in da odpravi popačena in taka krajna imena, katerih ljudstvo dejansko ne rabi, ki tedaj niso v navadi. Končno redakcijo imenika naj prevzame posebna, v to svrhu določena komisija. Deželni predsednik bar. Schwarz je podal izjavo, da deželna vlada ni kompetentna v tem vprašanju, marveč samo ministerstvo, pripravljena pa je sprejeti konkretna navodila, da se odpravijo napačna imena. Končno je izjavil, da bo centralna vlada itak za vso državo uredila pisavo krajevnih imen. Posl. dr. Eger je govoril proti predlogu, češ, da meri predlog samo na to, da bi se nemška preteklost kranjske dežele odpravila ter s tem popačila zgodovino. (Hrup med slovenskimi poslanci: Dežela kranjska ni bila nikdar nemška! To je pačenje resnice!) Nato je razpravljalo o pisavi krajevnih imen uradnega lista »Laibacher Zeitung« ter napadal urednika tega lista, češ da izvaja z davno vse to, kar zahteva Višnikarjev predlog. Slovenski poslanci so hrupno ugovarjali ter klicali: Vse to smo že slišali v prilogi »Grazer Tagblatt«, »Deutsche Stimmen«. Dr. Eger je končal svoj govor s pozivom, naj vlada vpliva na to, da bo uradni list krajevna imena tako, kakor so faktično v rabi, pisal. Poslanec Jarč je polemiziral z dr. Egerjem, očitajoč mu ignoranco in nekonsekvenco, predvsem pa je zavračal njegovo trditev, da je imela kranjska dežela kdaj v preteklosti nemški značaj. Končno je zagovarjal pisavo kranjskih imen v listu »Laibacher Zeitung« ter zahteval, naj se čim prej prične uradni list v slovenskem jeziku kot v jeziku pretežne večine kranjske dežele izdajati. Jarču je odgovoril dr. Eger, ki je naglašal, da je opravičen kritizirati pisavo krajevnih imen v »Laibacher Zeitung«. (Klici: Denuncirati hočete urednika! Odstranili bi radi urednika prof. Funtka, ta je vam napotil!) Ker se ni nihče več oglašil k besedi, je imel poročevalec Višnikar zaključni govor. Predvsem je polemiziral z dr. Egerjem, ki je bil zlasti hud, ker je »Laibacher Zeitung« rabila mesto »Niederdorf« slovensko ime »Dolenja vas«, češ, da tam stanujejo tudi Nemci. Konstatiral je, da v Dolenji vasi ni nobenega Nemca. (Dr. Triller: Čujte, čujte! Kje pa je sedaj dr. Eger? Klici: Je zbežal!) — Sprejel se je zakonski načrt, nanašajoč se na pogozdovanje zemljiških parcel, ki jih po gozdnem zakonu ni dolžnost pogozditi. — Sklenile so se različne podpore. — Govorilo se je o raznih cestnih zadevah. — Sprejel se je zakonski načrt glede davka od izvrševanja lovske pravice. Plačevalo se bo: od zakupljenih lovov 10% letne skupnine, od samosvojih lovov v lastni upravi pet kron za vsakih celih 50 ha površine, in od občinskih lovov, katere izvršuje občina po zvedencih, 10% zadnje dosežene zakupnine. — Nadalje se je sprejel zak. načrt glede nakupa Pavšlerjevih vodnih sil na Gorenjskem. — Na mesto prof. Jarca, ki je odložil mesto deželnega odbornika, je izvoljen v dež. odbor dr. Zajc. — Danes je zopet seja.

Koroški deželni zbor. V včerajšnji seji koroškega deželnega zbora se je razpravljalo v proračunu za l. 1911. V generalni debati je kritiziral slovenski poslanec Grafenauer zlasti naslednje točke: 1. Obžaluje, da večina ne pripušča v noben odsek zastopnikov Slovencev. 2. Zakonska predloga o ustanovitvi deželnega kulturnega sveta popolnoma zanika interese Slovencev, ker Slovincem ne dopušča posebne sekcije v deželnem kulturnem svetu. 3. Podobne zakonske predloge o spremembi deželnega nadzorstvenega zakona popolnoma spregleda, da žive v deželi tudi Slovenci, kar je v kričečem nasprotju s pravici, ki jih uživajo na Kranjskem Nemci. 4. Od deželnega zbora sklenjene štipeidije za visokošolce, ki naj bi se učili slovenske-

ga jezika, pomenijo kruto žalitev slovenskega naroda, pomenjajo pa tudi grdo konkurenco slovenskim izobražencem, ki naj bi na ta način bili odstranjeni od uradovanja na Koroškem. 5. Slovenske gospodarske zadruge imajo svoja centra izven koroške dežele, so torej popolnoma nedolžne na panama nemške krščansko-socialne centralne blagajne. Grafenauerju je odgovarjal poslanec grof Aichelburg-Labia, kateri je izjavil, da se koroški Slovenci ne morejo primerjati z Nemci na Kranjskem, ki imajo popolnoma drugačno gospodarsko in historično veljavo v kranjski deželi kakor pa Slovenci na Koroškem(?). Glede znanja slovenskega jezika pa po njegovem mnenju ni potrebno, da bi se Nemci naučili pravilne solvenščine, temveč se samo zahteva, da razume uradnik ljudstvo in da ima srce zanj.

Imenovanje. Namestnik državnega pravdnika dr. Anton Kremžar je imenovan za državn. pravdnika v Ljubljani.

Letošnja vinska trgatega na Dolenjskem je bila nenavadno slaba. Vinogradniki so dobili letos komaj eno četrtino lanskega pridelka, toda kakovost vina je bistveno veliko boljša, kakor lansko leto. Prodaja vina se je že pričela, ker se je oglasilo nebroj kupcev. Vsled slabe letine je cena vina letos nenavadno visoka in se giblje med 44 do 56 vinarjev za liter.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Volitve na Hrvaškem.

Zagreb, 29. okt. Uradno poročilo o izidu hrvaških volitev pravi sledeče: Ob pol 2. ponoči so bili znani ti-le rezultati: 18 vladnih, 28 kolicijskih, 10 krščanskih socijalcev (franko-furtimešev), 8 Starčevićancev, 1 nestranskih, 5 kmečkih poslancev in 1 radikalen Srb. Potrebni je 15 ožjih volitev.

Luegerjev pogreb.

Dunaj, 29. okt. V četrtek zvečer so prenesli Luegerjevo truplo iz provizoričnega groba v žrf pokopališke cerkve, kjer so ga danes položili k truplom Luegerjevih starišev. Svečanosti se je udeležil župan z vsemi občinskimi odborniki, cerkvene obrede je opravil nadškof koadjutor dr. Nagl.

Sprememba poslanika v Petrogradu.

Dunaj, 29. okt. »Fremdenbl.« poroča, da je prosil peterburški avstroogerski poslanik grof Berchthold zaradi rodbinskih razmer (?) za dopust. Poslanik bo prebil še letošnjo zimo v Petrogradu.

Revolucija v Uruguay-n.

London, 29. okt. Iz Montevidea poročajo listi, da je položaj v Uruguayu jako resen. Ako ne bi primanjkovalo konjev, bi revolucija že izbruhnila. Na mejah se zbirajo oboroženi vstaji, vlada je razposlala na vse strani čete. Brzojavne žice so pretrgane, prebivalstvo živi v velikem nemiru. — Zaprli so mnogo ljudi.

Nemirna Ferrerjeva slavnost.

Pariz, 29. okt. Včeraj zvečer se je vršilo v palači družbe znanosti zborovanje v čast Ferrerjevemu spominu. Na shod so prišli tudi španski anarhisti, ki so pa preprečili bivšemu francoskemu vojnemu ministru Pelletanu govor in izzvali pretep, ki se je pa končal, ko so se vse luči naenkrat ugasnile.

Končana stavka.

Budimpešta, 29. okt. Delavci mestne tovarne za kruh so sinoči predložili svoje zahteve plačilni komisiji, danes pa so pričeli zopet delati.

Zdravje Abdul Hamidovo.

Carigrad, 29. okt. Ker se je pričelo hladnejše jesensko vreme, je začel sultan Abdul Hamid zopet bolehati. Sultan trpi tudi na živcih in je oglušel.

Iz Portugalskega.

Pariz, 29. okt. V krogih španskega poslanstva v Lisabonu se pripoveduje, da je provizorična vlada odkrila zaroto, ki je bila proti njej naperjena. Več kompromitiranih častnikov so zaprli. Odkritje je vzbudilo veliko pozornost.

Českonemška sprava pogajanja v Pragi.

Praga, 29. okt. Vse češko in nemško časopisje piše o ovirah, ki so nastale pri sporazumni akciji v Pragi. Nemci pravijo, da ne delajo težav samo češki radikali ampak tudi dr. Krámar, kateri je zavozil politiko čeških strank pri pogajanjih v drug tir. Dr. Krámar so za to vodilni možje češkega konzervativnega veleposestva bridko oštevali. Vse pesimistične sodbe za ugoden izid pogajanj so toliko bolj upravičene, ker so se pričeli oglašati v nemškem in češkem taboru radikalni glasovi, ki niso ugodni.

Iz koroškega deželnega zbora.

Celovec, 29. okt. Nadaljevala se je specialna debata o proračunu za šolstvo. Posl. Grafenauer se je toplo zavzel za slov. šolstvo na Sp. Koroškem; govoril je seveda gluhim ušesom.

Hmeljske cene v Norimberku.

Norimberk, 29. okt. Dovož 400 bal, prodano 300 bal, cene nespremenjene čvrste.

Tržne cene.

Dunaj, 28. okt. Borza za kmetijske pridelke. Vsled rezerviranosti kupcev in prodajalcev je došlo le do malega prometa. Tendencia v splošnem mirna, cene nespremenjene.

Trst, 28. okt. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 27 do K 28, za dobavo K 26½ do K 27. Tendencia medla.

Budimpešta, 28. okt. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 138—140, mlade težke 148—149, mlade srednje 153—154, mlade lahke 160—164 v kilogram Zaloga 29.933 komadov.

Budimpešta, 28. okt. Mast. Svinjska mast 167, namizna slanina 146.

Praga, 28. okt. Sladkor. Surovi sladkor K 1965, nova kampanja K ——. Tendencia: medla. Vreme megleno in hladno.

Budimpešta, 28. okt. Žitna borza. Pšenica za oktober K ——, pšenica za april K 1055, rž za oktober K ——, rž za april K 778, oves za oktober K ——, oves za april K 840, koroza za maj K 564. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendencia se drži, promet 22 tisoč stotov, pšenica v efektivu in ostalo nespremenjeno, termini so bili mirni. Vreme lepo.

Izkaz posredovalnice Slovenskega trgovskega društva v Celju.

Sprejmejo se: kontorist 1, potnika 2, pomočnikov mešane stroke 8, pomočnik železuinske stroke 1, pomočnika manufakturne stroke 2, pomočnika špecerijske stroke 2, modne in galanterijske stroke 1, kontoristinje —, prodajalke 3, učenca —.

Službe iščejo: Kontoristinji 2, blagajničarka 1, prodajalka 1.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Stanovanje

2 sobi, kuhinja, od 1. novembra, na tri mesece, se išče v Celju. Ponudbe na upravnništvo tega lista.

Pozor sadjerejci!

Redka prilika!

100.000 vsakovrstnih dreves,

kakor: hruške, jabolke, češnjke, slive, orehe, kostanj itd. ima zaradi opustitve sadjarstva **naprodaj**

Ivan Gerjović, veleposestnik v Dobovi postaja in pošta Dobava. 596 1

Lepa suha

drva

vsake vrste se dobijo v večji množini pri

Iv. Čater, Šmarjeta pri Celju.

Lepo

enonadstropno poslopje

10 minnt od mesta oddaljeno, ki obstoji iz treh malih stanovanj po eno sobo, kuhinjo in shrambo, iz dveh leti, pralne kuhinje, konjskega in svinjskega hleva, kolnice, senjaka, lepega dvorišča in vrta je takoj po ceni na prodaj. — Naslov se izve pri upravnistvu tega lista. 591 1

Trgovci!

Ne pustim potovati ker preveč stane, pač pa prodajam po ceni ker ne pustim potovati. — Obrnite se torej pisмено ali osebno in zahtevajte vzorčne pošiljke **narodna veletrgova hiša**

R. STERMECKI v Celju.

Vzemite si,

ako imate nahod in ste hripavi, zaslezeni ter težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Mi sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj blažečem, osvežujočem učinku. Tucet na poskušnjo 5 kron, 2 tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsin trg šte. 264 na Hrvaškem.

585 b

Št. 39.984
II 5282 1910

Razglas.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih državnih in deželni nasadov za nasadno dobo 1910/1911.

Štajerski deželni odbor imel bo za prodati v prihodnji spomladi iz združenih državnih in deželni nasadov naslednje množine ameriških trt, in sicer:

1. 850.000 ceplencev, večinoma od laške grašvine, belega burgundca, zelenčica, rumenega šipona, bele in rdeče žlahtnive, rdečega tramince, renske grašvine, muškatele, cepljenih na riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris Montikole.

2. 280.000 korenjakov od riparije Portalis, vitis Solonis in rupestris Montikole.

3. Tri milijone ključev od zgoraj imenovanih treh podlag in od Goetheja šte. 9.

Cena trtam je:

I. 1000 komadov ceplencev 200 K za imovite posestnike, 140 K za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 K za imovite posestnike, 16 K za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 K.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor na 1500 ceplencev in 3000 korenjakov ali 5000 ključev zmanjšati naročeno množico trt, ravna se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 10. novembra t. l. naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa skozi občinske urade, pri katerih se dobe v ta namen narejeni naročilni listi.

Obč. predstojniki morajo izpolnjene naročilne liste odposlati takoj deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 10. nov., se bodo zbirale in trte potem razdelile razmeroma med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo tudi oni naročniki, kateri vložijo prošnje naravnost na deželni odbor, doprijeti potrdilo od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde v občini.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte odkazale, in se mora znesek izplačati pri prevzetju. Ako se trte odpošljejo po železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se bodo posebej zaračunili.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti; 3. vrsta trte (sorta), katero želi; 4. zadnja pošta ali železniška postaja.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, bo se ona z drugo enako nadomestila, ako si naročilec tega odločno ne prepove.

Trte se morajo od naročnikov ako mogoče osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa takoj po vsprejemu pregledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnice; na poznejše pritožbe se ne bo oziralo.

Gradec, dne 6. okt. 1910.

Od štajerskega deželnega odbora
Edmund grof Attems.

Velika tvrdka z oljem

išče za Spodnje Štajersko proti proviziji zanesljivega in dobro vpeljanega

zastopnika

ki že s kakim drugim špecerijskim predmetom po deželi potuje. — Ponudbe: Poštni predal 27. — Pošta :: Piazza Giuseppina Trst. ::

590 2-1

Škodovati

Vam ne more, ako pišete takoj po nove vzorce od ženskega ali moškega blaga, katere razpošilja proti vrnitvi franko **narodna veletrgovska hiša**

R. STERMECKI v Celju.

Naznanilo in priporočilo!

P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvorila v Celju, Rotovška ul. št. 8

zavod za likanje in pranje perila

ter se obenem vljudno priporočam za obilna naročila. — Dela izvršujem točno in po ceni.

586 1

Marija Ziegler, Celje.

Notarskega kandidata

sprejme takoj

notar Hudovernik v Ljubljani.

588 3-2

Namesto 40 K samo 6 K!
Priložnostni nakup!
Lovski čop od divje kože (Gemsbart), podoben jelenjemu čopu, nov, prav lep. 16 cm dolge dlake, s prav lepo cevko iz starega srebra in s Hubertovim križem, skupaj samo 6 K. Dlaka pod jamstvom prirodno pristna in sivkasta. Priložnostni nakup, po povzetju pošilja Fenichel, Dunaj IX. Altmg. 3/100 a. Veliko pisemenih priznanj.

592 1

Sukna

in modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franko.

249 38-29

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzetje vseh steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Najboljši avtomatični

gramofoni

posebno za gostilničarje pripravi se dobe pri Ivanu Bajželj-u v Ljubljani Marija Terezije c. 1. Ima tudi glavno zalogo najnovejših slovenskih plošč v premeru 25 cm, in stane komad samo 3 K. Igle za gramofon pa stanejo 1000 kom. samo 2 K.

Gostilničarji, kateri si želijo nabaviti tak gramofon, naj se obrnejo direktno na gori imenovanega, bodo z gramofoni jako zadovoljni, dobijo se taki tudi na mesečne obroke. 577 3-3

Po zelo znižanih cenah priporoča

Ivan Berna

Celje, Gosposka ulica št. 6

svojo bogato zalogo obupal za pomladansko, letno in zimsko sezijo. — Vse vrste moških, damskih in otroških čevljev, lastnega in tujega izdelka. Gumi za pete, vrvce, zaponke itd. vedno v največji izbiri. — Priporoča tudi specialistom prave gorske in lovske čevlje. Izdeluje se po meri v lastni delavnici, sprejemajo se tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne. Zunanja naročila proti povzetju. 12-8

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivga, dobrega, puljenega 2 K, boljsega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinaga, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivga 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinjši prsi puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

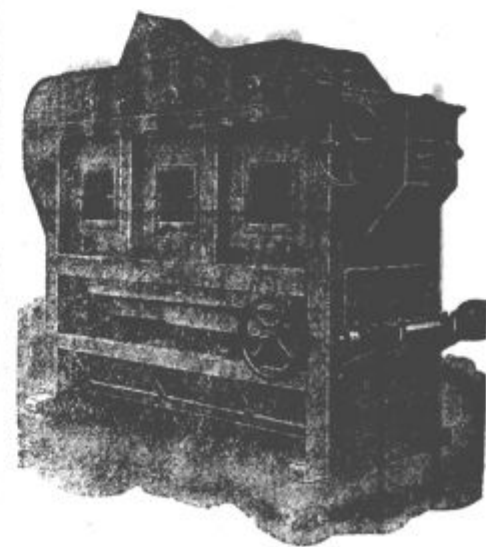
iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 70 cm široke K 13, 14, 15, 16, 17, 18 in 21; — zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 450, 520, 570; podpernica iz močnega rižastega gradla. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 456 50-13

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Šumava, Češko.

IOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Suhe gobe, žito, fižol, laneno seme, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc, Celje

„Narodni dom“ in Graška cesta.

Istotam se dobi vse špeci-
rijsko blago, kakor žito in
elne pridelki, najcenejše,
a debelo in drobno. —
Premog v celih vozovih, debel
K 2'10, droben K 1'40 100 kg
na dom postavljen v Celju.
.. Drugam po dogovoru ..

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko proti franko vrnitvi.

L. 1911

IV. Jax & sin, Ljubljana
Dunajska cesta šte. 17

336 52-23

Priporočata svojo bog to zalogo

šivalnih strojev
za rodbino in oort.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Novosti

v suknenem in manufakturnem blagu

priporoča v največji izberi

Karol Vanič, Celje
„Narodni dom“.

Nagrobne
vence

v različnih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:
Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinoveca, brinoveca, vinskega žganja in domačega **konjaka.**

Poštno-hran. rač. št. 848.428.
1128 zadružnikov.
Vplačani deleži K 21.024.—

Ustanovno leto 1881.
Telefon št. 2.

Rez. zaklad nad K 100.000.—
Denarni promet v letu 1909
K 4.020.030-96.

„SAVINSKA POSOJILNICA V ŽALCU“
REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

Hranilne vloge obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ z letnim pripisovanjem k glavnici, položbe v tekočem računu pa po dogovoru, od dne od dne s poluletnim kapitalizovanjem. Rentni davek plačuje posojilnica sama. **Hranilne knjižice** drugih zavodov sprejema kot gotovino. **Posojila** daje na hipoteke, hipotek rne cesije, vrednostne listine, dragocene stvari, na blago, ki ni pokvari podvrženo in na poroke; dovoljuje odprti kredit v tekočem računu in eskomptuje trgovske menice. Obrestna mera je 5 do 6%. Preskrbuje ceno inkaso nakaznic, menic in v tekočem računu poslovanje s čeki. — Postrežba v vsakem oziru kulantna in točna. Poštnohranilne položnice in lastni čeki na razpolago. Posluje vsak dan; posebni uradni dan za stranke pa je izven praznikov vsak ponedeljek in petek.

Ravnateljstvo:

Predsednik: **Franz Roblek**, veleposestnik in državni poslanec. Blagajnik: **Josip Širca**, veleposestnik in župan.
Tajnik: **Franz Pikel**, posestnik. Odbornika: **Dr. M. Bergmann**, zdravnik in posestnik; **Josip Žigan**, veleposestnik.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgotovljeno obutev.

Zvezna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: zavitke, račune, vabila, lepake, letake itd.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi nagrobnih vencev ter igrač

Celje Prica & Kramar Celje

Graška in Krožna ulica.

511 35-17

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica kron 3.000.000.

v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-35

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno vlaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

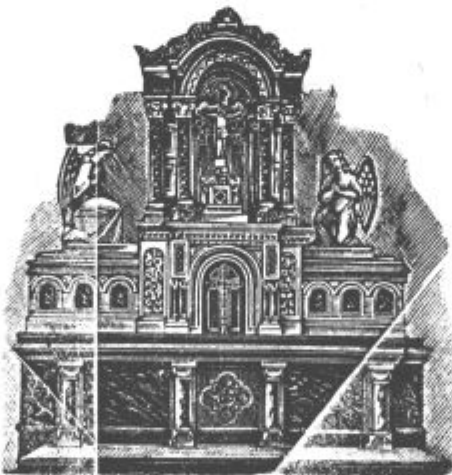
industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška industrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kamnoseška obrt s strojnim obratom.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, poliranje in strganje kamena s troji.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in stjenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Prilaga zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s samotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

61 50-41

stavbena zlasti tesarska dela.

Ivan Ravnikar
Celje, Graška cesta.

**Največja in najcenejša
zaloga špecerijskega in
barvnega blaga.**

Prodajam pravi zabukovski
premog po najnižji ceni
cele vozove in na drobno.

Kupujem suhe gobe, oves,
pšenico, sploh vse deželne
pridelke.

Na debelo. Na drobno.

Sprejemem takoj
učenca.

Rafael Salmič

**trgovina z urami in zlatino v
„Narodnem domu“ v Celju.**

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih
verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic,
uhanov, prstanov, gospodskih in damskih
ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov
v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d.
Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor:
ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme
v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj.
Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. —
Vošчени papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.

Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

83 48-39

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje
po $4\frac{1}{8}\%$ ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu.
Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem.
Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vranksko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad
363.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne
svote v obče koristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove
30.000 K, za napravo potov **4500 K**,
različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne stro-
kovne šole **8.550 K**, za podpore različnim požarnim brambam in
v kmetijsko gospodarske namene nad **4.450 K**, hranilnico usta-
novivšim okrajem izplačalo pa se je **26.300 K** za dobrotelne na-
mene, skupno tedaj nad **83.800 K**. Sprejema tudi hranilne
knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih
obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne
ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico**.
da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v

48 52-42

POSOJILNICA v CELJU

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad
4200 zadružnikov, kateri imajo vsega nad
72.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure
dopoldne razun **nedelje in praznikov**.

— Poštne hranilnice ček. št. 9579 —

**V lastni hiši
„Narodni dom“**

Telefon števil. 22

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi
ni član zadruge ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$. —
Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov
kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pre-
nehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne
da bi ga odtegnila vlagatelj. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit proti 6% , $5\frac{1}{2}\%$
in 5% obrestovanju.

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog

Nad 332.000 kron rezervn. zaklada

13 52-43